

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Identifikation

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing		
Kategori Arkitektoniske elementer der viser en historisk/social udvikling (3)			
Lokalitet Rudkøbing			
Emne Byningsmiljøer		Sted Rudkøbing sygehus	
Registreringsdato forår 2002	Registrator JEJ/RM	Arkiv nr.	Løbenr. 60

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Sammenfatning

Kommun.nr. 475	Kommune Rudkøbing	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Rudkøbing sygehus

Rudkøbing Amts- og Bys Sygehus blev oprettet i 1859 i samarbejde med Svendborg Amtsråd og Rudkøbings borgerrepræsentation. Det første sygehus blev tegnet af J. D. Herholdt og opførtes på den grund ved Reberbanen og Fredensvej, hvor sygehuset stadig ligger.

Rudkøbing sygehus, kortudsnit i mål 1:2000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

En epidemibygning blev tilføjet i 1897. I 1924-1926 blev det oprindelige sygehus fra 1859 nedrevet og genopbygget i to etager med kælder og loftsetage samt en stor vinkelbygning i samme dimensioner. Den blev i 1937 forlænget ud mod Rolighedsvej. Epidemibygningen blev moderniseret i 1949.

På Fredensvej lige over for sygehuset opførtes 32 lejligheder i en ny bygning som var færdig i 1955. Derefter måtte man igen modernisere sygehuset, der blev omdannet til et lukket kompleks. Ombygningen var færdig i 1958. Nord for selve sygehuset findes den smukke og enkle kapelbygning. Siden er der ikke sket større ændringer.

Rudkøbing sygehus sammensættes således af bygningselementer fra en længere periode af 1900-årene, placeret i et parkområde. De afspejler tidens institutionsbyggeri og danner tilsammen et kulturmiljø af betydning for Langelandsområdet.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Naturgrundlag

Kommun.nr. 475	Kommune Rudkøbing	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Rudkøbing sygehus

Sygehuset er bygget på et jævnt terræn vest for det ældre bylegeme.

Rudkøbing, 1:15.000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Kulturhistorie

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing
Emne Bygningsmiljøer	Sted Rudkøbing sygehus

Rudkøbing Amts- og Bys Sygehus blev oprettet i 1859 i samarbejde med Svendborg Amtsråd og Rudkøbings borgerrepræsentation. Amtsrådet havde under indtryk af koleraepidemien i 1853 besluttet at der skulle bygges sygehuse i alle amtets købstæder og at man skulle begynde i Rudkøbing. I 1857 enedes man om at dele udgifterne i forhold til folketallet i byen og den øvrige del af øen samt Strynø - dog højst 3000 rdl. fra byens kasse.

Det første sygehus opførtes på den grund ved Spodsbjergvej hvor sygehuset stadig ligger. Bygningen var tegnet af J. D. Herholdt, men blev udvidet med en høj kælderetage i forhold til den oprindelige tegning. Anlæggelsen løb ikke af uden politisk kævl. Det var amtet som skulle stå for byggeriet, og amtet overdrog tilsynet til en komité med repræsentanter fra by og land med byfoged Hans Sager og regimentskirurg Andreas Toft som de mest fremtrædende medlemmer. Da det kom til betalingen, nægtede borgerrepræsentationen i Rudkøbing pure at betale noget som helst. Man fremførte at der aldrig havde været brug for et sygehus på Langeland og at der heller ikke i fremtiden ville blive brug for et sådan. Desuden var bygningen opført efter en anden og noget udvidet tegning end den som var forelagt dem. Men byrådet havde forpligtet sig til at betale, og det kunne det ikke komme uden om. 1862 åbnede sygehuset for patienter.

En ondartet difteri-epidemi tvang myndighederne til i 1893 at bygge en særskilt epidemiafdeling og 1905 opførtes en operationsstue i en sidebygning. Da antallet af syge vedblev at stige, måtte der i 1914 foretage en større udvidelse af hovedbygningen. Men den viste sig hurtigt utilstrækkelig. I 1924-1926 blev hele det oprindelige sygehus fra 1859 nedrevet og genopbygget i to etager med kælder og loftsetage samt en stor vinkelbygning i samme dimensioner efter tegning af arkitekt Frits Jørgensen, Svendborg. Samtidig opførtes en ny overlægebolig på Spodsbjergvej 32.

Man mente at der nu var plads nok i den kommende menneskealder. Men allerede 1937 måtte byen i gang med en ny udvidelse af hovedbygningen der blev forlænget ud mod Rolighedsvej. Epidemibygningen fra 1893 trængte også til at blive tidssvarende. Moderniseringen af den afsluttedes i 1949. Derefter var det funktionærernes forhold som måtte forbedres. På Fredensvej lige over for sygehuset opførtes 32 lejligheder i en ny bygning som var færdig i 1955.

Tilbage stod at skaffe administrationen, lægerne, de ambulante patienter og de besøgende bedre forhold lige som operationsstuerne trængte til en modernisering. Udvidelsen efter et projekt af arkitekterne

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Andreas Jensen og N. M. Nielsen i Svendborg forandrede fuldstændig sygehusets karakter, og planerne hvorefter det blev omdannet til et lukket kompleks vakte også stærk modstand hos et mindretal i byrådet. Det ønskede at bibeholde den åbne plan, der bl.a. gav bedre mulighed for senere udvidelser. Ombygningen var færdig i 1958. Siden er der ikke sket større ændringer.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Arkitektur og bebyggelse

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Rudkøbing sygehus

Rudkøbing Sygehus udgør et samlet kompleks af bygninger som arkitektonisk holdes sammen af den fællers gule facadetegl. Hovedbygningen, som vender sin front ud mod Spodsbjergvej er 4 etager højt. Det bærer præg af diverse ombygninger, men den store klassicistiske trekantfront forlener dog huset med en vis æstetisk orden og symmetri.

Epidemibygningen fra 1893 ligger nord for hovedbygningen. Der er tale om et ganske velproportioneret og veldisponeret hus med et stort skiferbeklædt tag og en mindre frontkvist over hovedindgangen.

Det smukkeste og mest afklarede byggeri i det samlede ensemble af bygninger er dog det nyklassicistiske kapel på sygehusgrundens nordvestligste hjørne. Anlægget fremstår med alle klassicismens afklarede og rene former. Det bærer på tydelige referencer til C. F. Hansens Domkirke og Domhus i København.

Sygehusets hovedbygning med den store trekantgavl i taget vender sin front mod Spodsbjergvej.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Epidemibygningen gemmer sig lidt bag hovedhuset. Det har den ikke grund til - arkitekturen er nemlig bedre her.

Sygehuset kapel er en nyklassicistisk perle. Der er tale om et enkelt og afklaret byggeri. Sit formål værdigt.